

A HUDD20038 Ádándi Felső-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Egyeztetési anyag

**Csopak
2014.**

Támogatási határozat azonosítója
1536230576

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth utca 16.
Telefon: +36 87 555 260
Fax: +36 87 555 261

Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Kft.

8600 Siófok, Batthyány u. 1.
Tel.1.: 84 / 310-803
Tel.2.: 84 / 313-346
Fax: 84 / 317-002

Felelős tervező
Rozner György

Vezető szakértők
Petróczi Imre (természetvédelem)
Rozner György (agrár)

Közreműködő szakértők
Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.:
Dr. Molnár Gábor, Fekete-Páris Judit, Egerszegi Zita, Magyarfalvi Attila

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság:
Barcza Ákos, Barcza Gábor, Békássy Gábor, Dr. Cservenka Judit, Kenéz István, Korbély Barnabás,
Magyari Máté, Megyer Csaba, Mészáros András, Nagy Attila, dr. Nagy Lajos, Selyem Anikó,
Simon Pál, Sinka Gábor, Szabó Attila, Szerdahelyiné Bohák Mária, Szinai Péter, Tóth Szabolcs,
Vers József, Vókó László

© Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Tartalomjegyzék

I.	Natura 2000 fenntartási terv	5
1.	A terület azonosító adatai	6
1.1.	Név.....	6
1.2.	Azonosító kód.....	6
1.3.	Kiterjedés.....	6
1.4.	A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	6
1.4.1.	Jelölő élőhelyek.....	6
1.4.2.	Jelölő fajok	6
1.5.	Érintett települések	6
1.6.	Egyéb védettségi kategóriák	6
1.7.	Tervezési és egyéb előírások	7
1.7.1.	Természetvédelmi kezelési terv	7
1.7.2.	Településrendezési eszközök	7
1.7.3.	Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	7
1.7.4.	Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek	8
1.7.5.	Halgazdálkodási tervek	8
1.7.6.	Vízgyűjtő-gazdálkodási terv	8
1.7.7.	Egyéb tervek.....	8
1.7.8.	Jogerős engedélyek	8
2.	Veszélyeztető tényezők	9
3.	Kezelési feladatok meghatározása	10
3.1.	Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	10
3.2.	Kezelési javaslatok	11
3.2.1.	Élőhelyek kezelése	13
3.2.2.	Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	17
3.2.3.	Fajvédelmi intézkedések	17
3.2.4.	Kutatás, monitorozás	17
3.2.5.2.	Kezelési egységek térképe.....	18
3.3.	A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	25
3.3.1.	Agrártámogatások	25
3.3.2.	Pályázatok	27
3.3.3.	Egyéb.....	30
3.4.	A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	31

3.4.1.	Felhasznált kommunikációs eszközök	31
3.4.2.	A kommunikáció címzettjei	36
3.4.3.	Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	41
II.	A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció	43

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Ádándi Felső-hegy Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDD20038

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	9,94 Ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- Szubpannon sztyeppék 6240

1.4.2. Jelölő fajok

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Ádánd	9,94	100%

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
-	-	-	-	-

Országos ökológiai hálózat övezete: a teljes tervezési terület a Nemzeti ökológiai hálózat magterület övezetének része.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

Ez a fejezet azoknak a terveknek a felsorolását tartalmazza, amelyek a területre vonatkozóan a közösségi jelentőségű jelölő értékek szempontjából is releváns előírásokat fogalmaznak meg. A tervek előírásainak elemzését a megalapozó dokumentáció 1.3.3. fejezete, az erre épülő javaslatokat pedig a fenntartási terv 3.2. Kezelési javaslatok fejezet tartalmazza.

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területére vonatkozóan nem rendelkezünk miniszteri rendelettel elfogadott természetvédelmi kezelési tervvel.

Természetesen az alapvető természetvédelmi jogszabályok az Ádándi Felső-hegy területére vonatkozóan is számos természetvédelmi köztételt meghatároznak. Ezen joganyagok közül a legfontosabbak az alábbiak:

- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
- Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Ádánd Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2000. (V.11.) Kt. számú rendelete Ádánd község helyi építési szabályozásáról

Módosította: a 7/2001.(VI.1) KT rendelet
5/2002.(III.18.) KT rendelet
1/2003.(I.24.) KT rendelet
13/2003.(X.31.) KT rendelet
14/2003.(XI.28.) KT rendelet
11/2004.(VII.30.) KT rendelet
14/2004.(X.1.) KT rendelet
20/2006. (XII. 11.) KT rendelet
2/2007. (II. 2.) KT rendelet
12/2007. (VI. 5.) KT rendelet
6/2008. (IV. 25.) KT rendelet
18/2008. (XI. 21.) KT rendelet

- A terület- és településrendezés szempontjából kiemelendő az Országgyűlés által megalkotott 2000. évi CXII. törvény (ún. „Balaton törvény”), amely elősegíti a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetében a természeti és a települési környezet minőségének védelmét, az idegenforgalom fejlesztéséhez szükséges feltételek javítását, valamint a térség kiegyensúlyozott fejlődését. A 2013. évben sor került ezen ún. „Balaton törvény” felülvizsgálatára, amit számos tényező indokolt.
- Somogy Megye Területrendezési Terve (Környezetterv Kft. 2010-2011)

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- Zamárdi erdőtervezési körzet körzeti erdőterve 2012.01.01-2022.12.31.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- Hetye-völgye Földtulajdonosi Vadászegyesület vadgazdálkodási terve 2010-2020

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- Nincs

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- 1-11 Sió alegység vízyűjtő-gazdálkodási terve

1.7.7. Egyéb tervek

- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Hosszú Távú Területfejlesztési Konceptió 2020-ig (2009.)
- A Balaton Régió részletes fejlesztési terve, 2007-2013 (2006.)
- Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája, 2013.
- Somogy Megye Környezetvédelmi Programja (2009)

1.7.8. Jogerős engedélyek

A tervezési területet érintő jogerős engedélyről nincs ismeretünk.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
Belső:				
A03.03	Kaszálás felhagyása, hiánya	H	5,4 ha	A gyepterületeken a kezelés teljes hiányzik. A domborzati viszonyok miatt a kaszálás nehezen kivitelezhető.
A04.03	Pásztorkodás felhagyása,	H	5,4 ha	A domborzati viszonyok miatt a kaszálás nehezen kivitelezhető, alternatívást csak a legeltetés jelent
H07	Egyéb szennyező forrás	M	4-5 ha	A terület déli részén egykori anyagnyerőhely évtizedekig illegális személtlerakóként üzemelt. A területet néhány éve rekultiválták, azonban alkalmi személtelhelyezés folyamatosan veszélyezteti az egész területet.
I01	Idegenhonos inváziós fajok	H	5,4 ha	A kezeletlenség miatt a gyepterületeket súlyosan veszélyezteti az erdősülés, jellemzően az akác terjed, de megjelent a bálványfa is.
G01.03.	Motoros járművel végzett tevékenység	M	4-5 ha	A terület közvetlen szomszédságában a autó-cross pálya található, rendszeresen előfordul terepmotorozás és autózás is a területen.
G05.01	Taposási kár	L	2-3 ha	A terület közvetlen szomszédságában a autó-cross pálya található. A Felső-hegy meredek oldalát a nézők esetenként lelátóként használják, ezzel taposási kárt okoznak.
K01.01	Erózió	M	2-3 ha	Az alkalmankénti terepmotorozás keréknyomaiban egyre jelentősebb az erózió
K02.01	Fajösszetétel változás, szukcesszió	M	5,4 ha	A kezeletlenség miatt a gyepterületeket súlyosan veszélyezteti az erdősülés, jellemzően az akác terjed, de megjelent a bálványfa is.
Külső:				
A01	Földművelés	M	9,94 ha	A terület teljes hosszában érintkezik a Felső-hegy platóján elterülő intenzív szántókkal. A domborzati viszonyok miatt jelentős vegyszer és műtrágya terhelés jelentkezik.
G02	Sport és szabadidős létesítmények			A terület közvetlen szomszédságában a autó-cross pálya található. A Felső-hegy meredek oldalát a nézők esetenként lelátóként használják, illetve az alkalmanként megnövekedett forgalom jelentős zavarást okoz.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzés:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípus kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

A terület fő célkitűzései:

- A területen hazai és közösségi szinten is ritkaságnak számító természetes és természetszerű sztyepp maradvány megőrzése, fenntartása. Az előforduló védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a gyurgyalagra, valamint a területen előforduló tarka sáfrányra.

Részletes célok:

- Abiotikus katasztrófák (pl: tűzkár) elhárítása.

A terület a domborzati adottságok miatt rendkívül száraz, az évtizedes kezeletlenség miatt pedig száraz növényi részekkel dúsan borított. Egy esetleges tűz a területen az éghető anyagok mennyisége miatt jelentős mértékű lehet, a talaj átmelegedésével a növényzetben maradandó károkat okozhat. Kiemelhető a jelentős tarka sáfrány állomány veszélyeztetettsége, mert a növény hagymái a talajfelszínhez közel helyezkednek el. A tűz kialakulásának veszélyét növeli a területen folyó illegális motorsport és a hulladék elhelyezés is.

- A területen a gyept és a felszint károsító terepmotorozás, quadozás megszüntetése.

A terület közvetlen szomszédságában autó-cross pálya található, rendszeresen előfordul terepmotorozás és autózás is a területen. Az alkalmankénti terepmotorozás keréknyomaiban egyre jelentősebb az erózió tapasztalható. A Felső-hegy meredek oldalát a nézők esetenként lelátóként használják, ezzel taposási kárt okoznak.

- Az inváziós növényfajok, (akác, bálványfa) által megjelenő spontán szukcessziós folyamatok visszaszorítása, a bálványfa teljes kiirtása szükséges.

A kezeletlenség miatt a gyepterületeket súlyosan veszélyezteti az erdősülés, jellemzően az akác terjed, de megjelent a bálványfa is illetve a hazai cserjék közül a galagonya és a kökény is. A gyepterületek megóvása a nemkívánatos erdősüléstől és cserjésedéstől kiemelt cél.

3.2. Kezelési javaslatok

Az Élőhelyvédelmi Irányelv 6. cikk (1) bekezdésének megfelelően valamennyi, a területek védelmi célkitűzéseinek elérését, a területek és jelölő értékeik megőrzését szolgáló intézkedést jelenítünk meg a Natura 2000 fenntartási tervben. Az intézkedések alapvetően két nagy csoportot alkotnak. Az elsőbe a gazdálkodásra vonatkozók, a másodikba a gazdálkodáshoz nem kötődők tartoznak.

Általánosságban:

- A gazdálkodáshoz nem köthető intézkedéseknél jelennek meg a gazdálkodókon túli egyéb érintetteknek szóló (beruházók, fejlesztők, területrendezők, vállalkozók, stb.), a területhasználatra vonatkozó elvek.
- A gazdálkodáshoz kötődő kezelési előírásokat és általános javaslatokat az ökológiai igények alapján lehatárolt kezelési egységeket (KE: azonos kezelést igénylő élőhelyek, élőhely-komplexumok) adunk meg. A KE-re vonatkozó általános javaslatok a gazdálkodás mikéntjére megfogalmazott nem előírászerű javaslatok.

Az előírásokat lehetőség szerint szintezve adjuk meg, egyértelműen szétválasztva a fenntartási és fejlesztési előírásokat.

A fenntartási előírások betartása azért szükséges, mert ezek révén biztosítható a fajok, valamint az élőhelyek fennmaradása, a területek jelenlegi állapotának a megőrzése. Ezek:

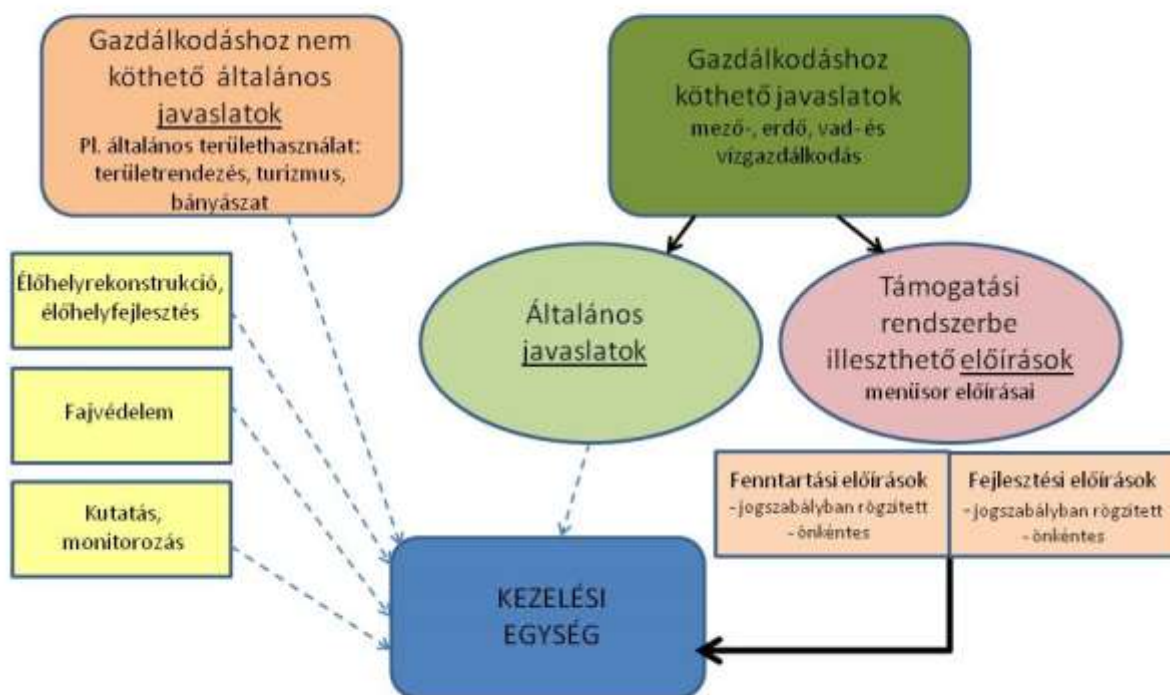
- részben jogszabályokban („Helyes Gazdálkodási Gyakorlat”, „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot”) rögzítettek, tehát betartásuk anyagi ellentételezés nélkül is kötelező;
- részben a Natura 2000 területekre alkalmazott új előírások. Ezen előírások esetében a 1698/2005 EC rendelet 38 §-a alapján kompenzációs kifizetésre jogosultak a Natura 2000 területen gazdálkodók a földhasználati korlátozásból eredő jövedelem kiesés mértékéig, ha ezt a hazai szabályozás is lehetővé teszi.

A fejlesztési előírások a területek természeti értékeinek a növelésére irányulnak olyan gazdálkodási formák ösztönzése mellett, melyek a fajok populációjának növekedését, valamint az élőhelyek állapotának javulását célozzák meg. Ezek:

- egyrészt olyan, az agrár-környezetgazdálkodási és erdő-környezetgazdálkodási logika mentén, önkéntes vállalatok alapján és kifizetés ellenében megvalósítható új előírások, melyeket a területi sajátosságok figyelembe vételével kialakítottak, és amelyek a gazdálkodási módok meghatározása révén alapvetően a területek kezelésére vonatkoznak;
- másrészt komplex élőhely rehabilitációs / élőhely fejlesztési javaslatok, melyek megvalósulása eredményeként a terület arculata jelentősen megváltozik, természeti értékessége nagymértékben nő. A célok eléréséhez beruházási, fejlesztési feladatok elvégzése szükséges, ezért ezek is csak önkéntes formában, megfelelő támogatási programok mellett valósulhatnak meg.

Összefoglalóan az alábbi folyamatábra mutatja be a kezelési javaslatok megadásának rendszerét:

1. ábra: Kezelési intézkedések rendszere

A támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. § 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.” Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírások célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírások, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírások a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé.

A) Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok:

Az Ádándi Felső-hegy Natura 2000 területre vonatkozó általános kezelési és fenntartási javaslatok:

- A jelenlegi körülmények között a gyepterület kezelése nem biztosított, erre a közeljövőben sem látszik reális lehetőség. A terület géppel nem kaszálható, a meredek oldalakon még a kézi kaszálás is nehezen kivitelezhető, ráadásul ez rendkívül költséges is. Egyetlen alternatíva a legeltetés lenne, ehhez azonban nem áll rendelkezésre megfelelő állatállomány. További lehetőségként felmerül a terület „csak” természetvédelmi célú kezelésbe vétele, ehhez azonban szükséges lenne a Nemzeti Park Igazgatóság részéről a terület vagyonkezelésbe vétele, vagy olyan megállapodás a tulajdonosi körrel, amely lehetővé teszi a kezeléshez szükséges források megszerzését.
- A terepmotorozás, a quadozás kizárására valamint az esetenként előforduló taposás elkerülésére kevés lehetőség adódik. A fokozott ellenőrzés, az érintettekkel folytatott párbeszéd, valamint az ismeretterjesztés nyújt lehetőséget. Ennek eredménytelensége esetén akár védőkerítés létesítése is elképzelhető, a terület északnyugati részén, - alapvetően az Ádánd 0123/2 hrsz-t érintően – mintegy 400 m hosszú kerítés megoldhatja ezt a problémát.
- a területen található vegyes hulladék eltávolítása és a további hulladéklerakás megakadályozása indokolt

B) Gazdálkodáshoz köthető javaslatok

Mezőgazdálkodás:

Gyepek:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

GY01 Felülvetés nem megengedett.
GY02 Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.

- GY03 Műtrágyázás nem megengedett.
- GY05 Tápanyag utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kijuttatása tilos.
- GY06 A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.
- GY10 Tárcsázás nem megengedett
- GY12 Gyepszellőztetés nem megengedett
- GY13 Kiszántás nem megengedett
- GY16 A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos
- GY22 Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
- GY26 Inváziós fűszárúak mechanikus irtása kötelező.
- GY47 Téli legeltetés az illetékes természetvédelmi hatóság engedélye alapján lehetséges.
- GY84 Természetkímélő kaszálási módszert kell alkalmazni: a kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni.
- GY85 Vadriasztó lánc használata kötelező.
- GY93 5-10% kaszátlan terület meghagyása parcellánként.
- GY115 Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.

a) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- GY19 Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás.
- GY25 A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása kötelező.
- GY29 Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges
- GY31 A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni.
- GY34 Gyepterületen előforduló, 1.5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát a vegetációs időszak kezdetén (április-május) kell elvégezni.
- GY36 A terület túllegeltetése tilos.
- GY44 A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
- GY68 Legeltethető állatfaj: juh.
- GY80 A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni.
- GY107 Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
- GY111 A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.

Szántók:

- Szántók nincsenek a tervezési területen.

Vizes élőhelyek:

- Vizes élőhelyek nincsenek a tervezési területen.

Erdőgazdálkodás:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a következő jogszabályok tartalmazzák:

- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet
- vonatkozó erdőterv rendelet, körzeti erdőterv

A terület két erdőrésze (Ádánd 7A, 7B) a jelenlegi üzemtervi ciklusban 1. sürgősséggel tarvágásra van betervezve. Figyelembe véve, hogy az erdők döntően idegenhonos fajúak (akác, bálványfa, nyugati ostorfa), természetvédelmi szempontból megfelelő a tarvágás és az előírt fafajcsere. Az egyéb előírások is megfelelnek a természetvédelmi elvárásoknak: Részletszintű előírások: Véghasználat során az őshonos fajok kímélendők. A szomszédos Natura 2000-s gyepterület szállítással, készletezéssel nem érinthető

Az üzemtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírások a körzeti erdőtervben az alábbiak:

Erdőrészlet	Előírás
Ádánd 7A	Zamárdi erdőtervezési körzet körzeti erdőterve Érvényes: 2012.01.01-2022.12.31. Részletszintű előírások: Véghasználat során az őshonos fajok kímélendők. A szomszédos, Natura 2000-s gyepterület szállítással, készletezéssel nem érinthető.
Ádánd 7B	Zamárdi erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes: 2012.01.01-2022.12.31.) Részletszintű előírások: A szomszédos, Natura 2000-s gyepterület szállítással, készletezéssel nem érinthető.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- E06 Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
- E08 Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
- E09 A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki
- E26 Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
- E28 Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámát (arányát) a lehetséges minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
- E29 A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.

- E49 Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.
- E51 Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusokkal.
- E54 Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
- E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
- E72 Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárazzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.
- E88 Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető.

A nem üzemtervezett (részben erdő, részben egyéb művelési ágú) erdőfoltok, facsoportok, erdősávokra vonatkozó javaslatok:

- E08 Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
- E09 A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
- E67 Az idegenhonos és tájidegen fajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújítása nem kívánatos, azok más művelési ágban (pl. gyepterület) hasznosítandók.
- E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

Vadgazdálkodás

A területen érdemben vadgazdálkodás és vadászati tevékenység jelenleg nem folyik. A vadászat elsődlegesen természetvédelmi és nem vadászati célokat felmutató formáját kell megvalósítani.

VA03 A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

- A gyepterületek fenntartása érdekében az inváziós növényfajok, (akác, bálványfa) által megjelenő spontán szukcessziós folyamatok visszaszorítása, a bálványfa teljes kiirtása szükséges.
- A területen hosszú távon az akác visszaszorítása a kívánatos. Ezért az üzemtervezés során előnyben kell részesíteni a fafajcserét szolgáló előírásokat.
- A terület északnyugati oldalán található Észak-Somogy egyik legnagyobb partfala, jelenleg teljesen beerdősült állapotban. A partfal egyes szakaszainak megnyitása lehetőséget teremthet a gyurgyalagok betelepülésére, a költő párok számának növekedésére.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Az Ádánd 0123/2 hrsz délnyugati részén elhelyezkedő egykori anyagnyerőhely partfalának zavartalanságát a gyurgyalag költések védelme érdekében biztosítani kell, a szemét elhelyezést meg kell akadályozni. A partfal előtti terület kaszálását biztosítani kell, valamint szükség esetén a cserjésedés vagy erdősülés megakadályozása érdekében, 3-5 évenként cserjeirtást kell végezni.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

Az elmúlt években rendszeres monitoring felmérések történtek mind a tarka sáfrány, mind a gyurgyalag tekintetében. Ezeket a felméréseket mindenképpen szükséges folytatni, a terület méretét figyelembe véve akár évi rendszerességgel.

A terület vegetációját korábban nem vizsgálták. Feltétlenül szükséges a jelölő társulás (Szubpannon sztyeppék 6240) állapotának, kiterjedésének rendszeres nyomon követése. Ugyan így fontos az adventív fajok vizsgálata is, mert ez befolyásolja az aktuálisan szükséges kezelések meghatározását.

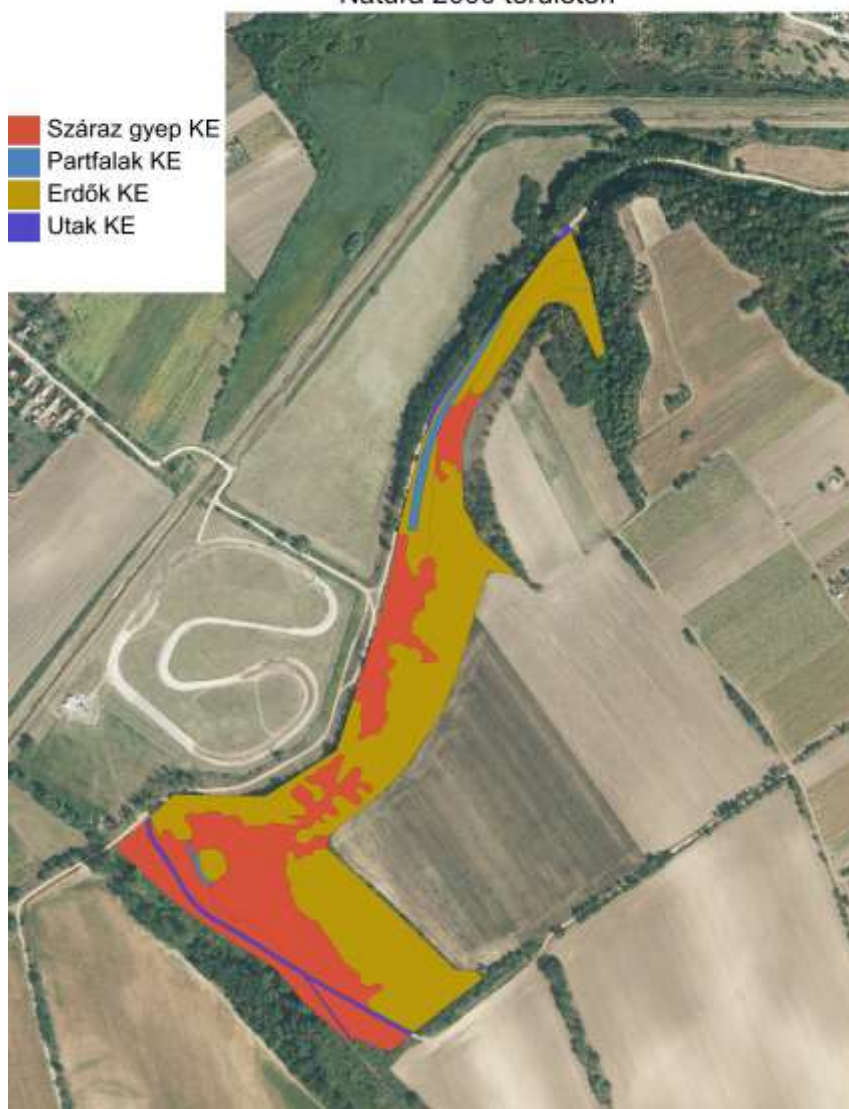
Mellékletek

3.2.5.1. Kezelési egységek táblázata

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrszt.)	Érintett MEPAR-blokk
Száraz gyep KE	0123/2, 0141	ROMMF-N-12
Partfalak KE	0123/1, 0123/2	ROMMF-N-12
Erdők KE	0123/1, 0123/2, 0141	ROMMF-N-12
Üzemtervezett erdő	0123/1, 0123/2	ROMMF-N-12
Utak KE	0140/1	ROMMF-N-12

3.2.5.2. Kezelési egységek térképe

A kezelési egységek térképe az
Ádándi Felső-hegy (HUDD20038)
Natura 2000 területen

Száraz gyepek KE

H5a Lőszgyepek, kötött talajú sztyeprétek (Natura 2000 kód: 6250 – Síksági pannon lőszgyepek)

OC Jellegtelen száraz- vagy félszáraz gyepek és magaskórósok

		Fenntartási előírások	Fejlesztési előírások
Mezőgazdálkodás	<i>Gyep</i>	a) <u>Kötelezően betartandó előírások:</u> GY01 Felülvetés nem megengedett. GY02 Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. GY03 Műtrágyázás nem megengedett. GY05 Tápanyag utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürületekből származhat, trágya kijuttatása tilos. GY06 A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos. GY10 Tárcsázás nem megengedett GY12 Gyepszellőztetés nem megengedett GY13 Kiszántás nem megengedett GY16 A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos GY22 Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. GY26 Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező. GY47 Téli legeltetés az illetékes természetvédelmi hatóság engedélye alapján lehetséges. GY84 Természetkímélő kaszálási módszert kell alkalmazni: a kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. GY85 Vadriasztó lánc használata kötelező. GY93 5-10% kaszátlan terület meghagyása parcellánként.	A jelenleg kezeletlen gyepterületeken az extenzív gyephasznosítás fejlesztése – pl. extenzív legeltetés irányába. A gyomosodó, cserjésedő, korábban kaszálással, legeltetéssel hasznosított gyepek újbóli hasznosítása állatállomány kialakításával, legeltetéssel

		GY115 Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos. <u>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:</u> GY19 Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás. GY25 A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása kötelező. GY29 Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges GY31 A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni. GY34 Gyepterületen előforduló, 1.5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát a vegetációs időszak kezdetén (április-május) kell elvégezni. GY36 A terület túllegeltetése tilos. GY44 A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. GY68 Legeltethető állatfaj: juh. GY80 A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni. GY107 Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező. GY111 A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.	

	<i>Szántó</i>	-	-
	<i>Vizes előhely</i>	-	-
Erdőgazdálkodás		-	-
Nádgazdálkodás		-	-
Vadgazdálkodás	VA03 A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó (erdőtörvény 9. § c) pont) létesítése tilos		A vadászat elsődlegesen természetvédelmi és nem vadászati célokat felmutató formáját kell megvalósítani.
Halgazdálkodás		-	-
Vízgazdálkodás		-	-

Erdők KE

RC Óshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
 S6 Nem őshonos fafajok spontán állományai

		Fenntartási előírások	Fejlesztési előírások
Mezőgazdálkodás	<i>Gyep</i>	-	-
	<i>Szántó</i>	-	-
	<i>Vizes élőhely</i>	-	-
Erdőgazdálkodás		E06 Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése. E08 Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt). E09 A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki E26 Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban. E28 Óshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámát (arányát) a lehetséges minimális szintre szorítása, illetve ehetőség szerinti teljes eltávolítása. E29 A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása. E49 Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.	

	E51 Felújítás táj- és termőhelyhonos fajokkal, illetve faállomány típusal. E54 Idegenhonos fajú faállomány szerkezetátalakítása. E67 Az idegenhonos és tájidegen fajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújítása nem kívánatos, azok más művelési ágban (pl. gyepek) hasznosítandók. E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása. E72 Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására. E88 Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető.	
Nádgazdálkodás	-	-
Vadgazdálkodás	VA03 A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos	A vadászat elsődlegesen természetvédelmi és nem vadászati célokat felmutató formáját kell megvalósítani.
Halgazdálkodás	-	-
Vízgazdálkodás	-	-

Partfalak KE

I2 Lössfalak és szakadópartok növényzete (Natura 2000 kód: 6250 – Síksági pannon löszgyepek)

		Fenntartási előírások	Fejlesztési előírások
Mezőgazdálkodás	<i>Gyep</i>	GY25 A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása kötelező. GY26 Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező. GY31 A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni. GY115 Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.	
	<i>Szántó</i>	-	-
	<i>Vizes élőhely</i>	-	-
Erdőgazdálkodás		-	-
Nádgazdálkodás		-	-
Vadgazdálkodás		VA03 A területen szóró, vadetető, sózó létesítése tilos	A vadászat elsődlegesen természetvédelmi és nem vadászati célokat felmutató formáját kell megvalósítani.
Halgazdálkodás		-	-
Vízgazdálkodás		-	-

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Agrártámogatások

A tervezési terület teljes egészében magántulajdonban van. A területen jelenleg semmilyen gazdálkodási tevékenység nem folyik. 2013-ig a terület „nem támogatható” besorolással rendelkezett, ami 2014. január 1-től az alábbiak szerint módosult:

R0MMF-N-12 blokk 2014. évi adatlapja (01-01 verzió)

Megye	Somogy
Település	Ádánd
Támogatható terület	4.09 ha
Összes terület	14.82 ha
Lejtős terület	9.77 ha
KAT	Nem
Natura2000	Igen
ÉTT	Nem
Nitrátérzékeny terület	Eutróf
Sérülékeny vízbázis védőterülete	Meghatározás alatt
Változás az előző évről	Támogatható terület növekedése
Változás a következő évre	
Magas Természeti Értékű Terület (EMVA)	Nem
Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése (EMVA)	Nem
Árvíz-veszélyeztetett terület (EMVA)	Nem
Szélerozióval veszélyeztetett terület (EMVA)	Nem

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Az Unió csatlakozást követően hazánk támogatási rendszere a többi tagállaméhoz harmonizáltan alakult ki. Ez vonatkozik a Natura 2000 területekre is.

SAPS – egyszerűsített területalapú támogatás

Az EMOGA Garancia részlegéből minden hasznosított mezőgazdasági terület jogosult az egységes területalapú támogatásra. A hasznosított mezőgazdasági terület hazánkban a művelt szántó és

gyepterületekre vonatkozik, melyek a MePAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. Az egységes területalapú támogatás feltétele a terület művelésben tartása, valamint 2009-től a Kölcsönös Megfeleltetés (KM) rendszerének betartása.

Kölcsönös Megfeleltetés

A Kölcsönös Megfeleltetés (KM) egy harmonizált jogszabályi környezetet jelent, valamint gazdálkodási alapkövetelményeket foglal magába, mely rendszer bevezetése minden tagállam számára kötelező. A KM részét képezi többek között a Natura 2000 területeken való gazdálkodás feltételeinek a betartása is. Ezeknek a feltételeknek a betartása nem csupán a Natura 2000 területekre járó kompenzációs támogatás folyósításának feltétele, hanem a SAPS támogatásé is.

Natura 2000 területek támogatása

A 1698/2005 EC Tanácsi rendelet 38. § alapján vidékfejlesztési forrásból kompenzációs kifizetés adható a kijelölt Natura 2000 területen gazdálkodók számára.

Egyéb támogatások

A Natura 2000 program a hazai vidékfejlesztési programozásba integráltan került beépítésre és az alábbi támogatási programokban is előnyt élveznek ezek a területek:

- Agrár-környezetgazdálkodási támogatás
- Nem termelő beruházások
- Erdő-környezetvédelmi támogatások
- 1. tengelyes támogatások

A Natura 2000 fenntartási tervek szerepe a jelenlegi támogatási rendszerben változó. Egyes vidékfejlesztési támogatások a Natura 2000 területekre vonatkozóan a fenntartási tervekhez kötötték a támogatási részvételt. A mezőgazdasági földterület első erdősítése jogcím, valamint az agrár-erdészeti rendszerek jogcím, melyek művelési ág váltással járó támogatások, csak abban az esetben engedélyezik Natura 2000 területen a támogatás igénylését, ha az a fenntartási tervvel összhangban van. A fenntartási tervek ilyen módú alkalmazása biztosítja azt, hogy az Unió pénzei megfelelően hasznosulnak, nem hatnak egymás ellen, valamint kiküszöbölik azt, hogy a Natura 2000 területeken esetlegesen éppen Unió forrásból történjen károsodás.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A tervkészítés során felszínre került a támogatási rendszer problémája, amely érvényes a tervezési területre és más hasonló adottságú Natura 2000 területre is. A mezőgazdasági termelés szerkezet átalakulása, az állatállomány csökkenése „feleslegessé” tette a gyepterületek jelentős részét. Különösen igaz ez azokon a területeken, ahol a rendezetlenek a tulajdonviszonyok, a kedvezőtlen termőhelyi adottságok miatt a gépi művelés nehézkes, vagy lehetetlen és gyakorlatilag csak legeltetéssel hasznosíthatóak, illetve az alacsony hozamok miatt a terület jövedelmezősége alacsony. Természetvédelmi oldalról nézve, gyakran éppen ezek a területek a legértékesebbek, a korábbi extenzív hasznosítás őrizte meg az értékeket. A konfliktus összetett. Egyfelől jogos gazdálkodói/tulajdonosi érdek, hogy a földtulajdon jövedelmet termeljen, azonban az állattartás jelentős fejlesztése rendkívül költséges, nehéz és mindenképpen lassú folyamat. Ezért gazdálkodói oldalról kézenfekvő megoldás az ilyen területek erdősítése, különösen úgy, hogy erre támogatás is felvehető. Ezek az erdőtelepítések azonban nagyon gyakran értékes, illetve jelölő élőhelyeket érintenek, ezért ellentétesek a Natura 2000 hálózat céljaival. Így nehezen magyarázható a

gazdálkodók számára, hogy ugyan támogatott és preferált az erdőtelepítés, azonban ez pont az ő területére nem érvényes.

A másik problémát abban látjuk, hogy ezek az évek/évtizedek óta kezeletlen területek újrahasznosítása esetenként jelentős költséggel jár. Ugyan az elmúlt években – éppen a támogatási rendszernek köszönhetően – egyre nagyobb területet fognak újra művelés alá a gazdák, ez azonban elsősorban a jó állapotú és géppel is művelhető területekre igaz. A gyakran elcserjésedett és/vagy adventív fajokkal fertőzött területek rekonstrukciós költségét, valamint azt hogy akár még évekig veszteséges a termelés, mivel a terület nem ad megfelelő minőségű takarmányt, a legtöbb, különösen a kicsi gazdálkodó nem tudja finanszírozni. Ezért ezek a gazdálkodók szintén a más irányú hasznosítás irányában terelődnek (erdősítés), vagy egyszerűen magára hagyják a területet, ami így leromlik, vagy sok esetben természetes úton beerdősül.

A problémakör feloldására megoldás lehetne, ha a támogatási rendszerben megjelenne az erdősítési támogatás alternatívájaként – önállóan, vagy a meglévő Natura 2000 támogatást kiegészítve – egy olyan támogatási forma, ami lehetővé tenné, illetve segítené a leromlott gyepterületek rekonstrukcióját, finanszírozná az első évek gazdaságtalan termelését.

Általánosságban, figyelembe véve a jelenleg működő támogatási rendszereket, illetve azok egymásra épülését, indokolt a Natura 2000 támogatások esetében az integrált megközelítés elvét alkalmazva több támogatás harmonizálását megcélozni. A támogatások között a jelenlegi struktúrában is fellelhető az egymásra épülés, ennek továbbfejlesztése a források hatékonyabb felhasználását eredményezheti. Az integrálás alapvető célja a kettős finanszírozás elkerülése, valamint a jogszabályi környezet, adminisztráció harmonizálása.

Az említett kategóriák mellett a jelenleg működő támogatások figyelembevételével az alábbi kapcsolódási pontok kidolgozhatók:

Kötelezően betartandó/tiltott előírások	Önálló Natura 2000 támogatás formájában
Ajánlott/elvárt előírások	Agrár-környezetgazdálkodási, Erdő környezetvédelmi támogatásokkal integráltan
Komplex élőhely fejlesztési előírások	Erdősítésre vonatkozó, agrár-erdészeti, nem termelő beruházásokkal, KEOP támogatásokkal integráltan

Mindenképpen el kell érni, hogy az EMVA forrásokon túl, az ETHA is megjelenjen a támogatási lehetőségek között.

3.3.2. Pályázatok

Az 2014-2020 időszakra való felkészülés egyik fontos lépéseként, a többéves pénzügyi keretről (MFF) szóló javaslatával1 összhangban az Európai Bizottság 2011 decemberében megjelent munkaanyagában ismertette a Natura 2000-finanszírozással kapcsolatos elképzeléseit. A munkaanyag összefoglalja a jelenlegi időszak finanszírozásával kapcsolatos legfontosabb tapasztalatokat, a már megjelent bizottsági jogszabály-javaslatok alapján részletesen bemutatja a 2014-2020 időszakban várható lehetőségeket, továbbá rögzíti a hatékonyabb Natura 2000 finanszírozás kialakítását célzó főbb alapelveket.

A Bizottság javaslata értelmében a Natura 2000 területek uniós finanszírozása 2014-2020 időszakban döntően a jelen időszakot is meghatározó ún. „integrációs megközelítés” („mainstreaming”) szerint történik. Továbbra sem lesz egy külön erre célra elkülönített alap, a Natura 2000 területek megőrzése

kapcsán felmerülő fejlesztési igényeket a meglévő uniós pénzügyi eszközök – EMVA, ETHA, ERFA, KA, ESZA, LIFE – keretében kell érvényesíteni.

A Natura 2000 finanszírozás egyik központi elemeként a Bizottság a tagállami szintű Natura 2000 prioritizált intézkedési tervek (Prioritised Action Framework, PAF) alkalmazását irányozza elő a következő időszakban. Ez a többéves tervezést segítő, tagállami szinten kidolgozandó szakmai dokumentum rögzíti a Natura 2000 területek megőrzésével, valamint az uniós természetvédelmi irányelvek hatálya alá tartozó fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének javításával kapcsolatos tagállami prioritásokat és stratégiai célkitűzéseket, meghatározza a szükséges beavatkozásokat, továbbá azonosítja az előirányzott feladatokhoz illeszkedő uniós finanszírozási eszközöket.

A fejlesztési igényeket és az uniós finanszírozási eszközök által nyújtott finanszírozási lehetőségeket figyelembe véve az alábbi táblázatban bemutatott öt fő intézkedéscsoportot határozta meg Magyarország:

Intézkedés-csoport	Érintett intézkedések száma, rövid leírása	Finanszírozási eszközök
Természetvédelmi kezelés (erdő, gyep, halastó)	<u>13</u> intézkedés: pl. gazdálkodók önkéntes vállalásain alapuló kifizetések ill. ezekhez kapcsolódó nem-termelő beruházások, a kezelés infrastrukturális hátterének fejlesztése	EMVA és ETHA, kis részben ERFA
Élőhely-fejlesztés, élőhely-rekonstrukció	<u>10</u> intézkedés: pl. vízháztartás javítását szolgáló fejlesztések, inváziós fajok állományainak szabályozása, szukcessziós folyamatok szabályozása, rekonstrukciós célú növénytelepítés, vonalas létesítmények fragmentációs hatását csökkentő fejlesztések	ERFA, KA
Kutatás, monitorozás, ex-situ fajmegőrzés	<u>8</u> intézkedés: pl. ismerethiányos közösségi jelentőségű fajok természetvédelmi helyzetének meghatározása, veszélyeztető tényezők felszámolását segítő alkalmazott kutatások, fajok és élőhely-típusok országos elterjedésének feltárása, fajok és élőhely-típusok monitorozásához szükséges eszközpark fejlesztése, ex-situ fajmegőrzési programok	ERFA, EMVA, ETHA, LIFE, Horizon 2020, hazai források
Tervezés, szemléletformálás, intézmény-fejlesztése	<u>7</u> intézkedés: fenntartási tervek készítése, meglévők kiegészítése, a bemutatás és szemléletformálás infrastrukturális hátterének fejlesztése, oktatás, szemléletformálási programok, kormányzati szervek kapacitás-fejlesztése, a területi jelenlét infrastrukturális és személyi hátterének fejlesztése, határon átnyúló együttműködés, területvásárlás	ERFA, EMVA
Gazdasági-társadalmi előnyök hasznosítása	<u>3</u> intézkedés: ökoturisztikai fejlesztések, Natura 2000 területek kezeléséhez, fenntartásához vagy bemutatásához kapcsolódó, a Natura 2000 célokat támogató tevékenységeket folytató mikro-, kis- és közép-vállalkozások támogatása, Natura 2000 termék védjegy	ERFA, EMVA, ETHA

(Az Országos Natura 2000 Prioritizált Intézkedési Terv teljes változata elektronikusan elérhető a következő címen: <http://www.termeszetvedelem.hu/natura-2000-finansziroz-as-2014-2020>.)

Fentiekből kiderült, hogy a 2014-2020 pénzügyi időszakban sem lesz egy különálló természetvédelmi alap az Európai Unióban. A fejlesztési igényeket a meglévő uniós alapok – különösen a vidékfejlesztési, kohéziós, halászati és LIFE alapok – keretében kell érvényesíteni. Az érintett alapok rendelet-tervezetei számos konkrét finanszírozási lehetőséget fogalmaznak meg, így – a tagállami

szintű döntések függvényében – szinte bármelyik alap felhasználható lehet közvetlenül, vagy közvetetten természetvédelmi célokat szolgáló fejlesztések megvalósítására.

A finanszírozás integrált megközelítését erősítik a 2020-ig teljesítendő EU biológiai sokféleség stratégia célkitűzései is. A stratégia elfogadásával az Európai Bizottság és a tagállamok vállalták, hogy – többek között az európai uniós finanszírozási eszközök alkalmazásával – megteremtik a Natura 2000 területek megfelelő finanszírozási háttérét (1. cél 2. intézkedése), valamint hogy a Közös Agrárpolitika természetvédelmi célú kifizetései által érintett területek kiterjedését maximalizálják (3.A cél).

A természetvédelmi célokat szolgáló fejlesztések már a 2007-2013 időszak pénzügyi keretének is fontos elemei voltak. A Környezet és Energia Operatív Program keretében mintegy 36,6 milliárd Ft állt rendelkezésre ilyen célokra, amely forrás döntő részét a nemzeti park igazgatóságok használták fel, többek között élőhely-fejlesztési projektek keretében.

A 2014-2020 időszak tervezésével összefüggő kormányzati döntések a természetvédelmi célú fejlesztések továbbvitelét szolgálják. A 2014-2020 időszak operatív programjainak indikatív prioritásait rögzítő, 2013 márciusában megjelent 1143/2013. (III. 21.) Kormányhatározat értelmében a természetvédelmi fejlesztések a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) „Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések (TÉF)” című 4. prioritástengelyében kapnak helyet összhangban az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Tervvel (3. melléklet).

A KEHOP fő célkitűzései:

- A védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természetvédelmi helyzetének és állapotának javítása (pl. élőhely-fejlesztési és faj-megőrzési beavatkozások, a fajok szabad mozgását és az élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatok biztosítását szolgáló infrastruktúra kialakítása, fejlesztése, vonalas létesítmények természetkárosító, tájromboló hatásának mérséklése, védett földtudományi értékek és területek, illetve a kunhalmok, földvárak és fülkés sziklák, valamint ezek természeti környezetének rekonstrukciója).
- A természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása (a természetvédelmi kezelés eszközszerének fejlesztése, a fajok és élőhelyek, illetve az azokat veszélyeztető tényezők monitorozásához szükséges eszközpark fejlesztése, a természetvédelmi őrszolgálat eszköz-ellátottságának javítása).
- A Natura 2000 hálózat és a közösségi jelentőségű fajok és élőhely-típusok ismertségének és társadalmi elfogadottságának javítása (a hazai Natura 2000 hálózat egységes szemléletben történő bemutatásához szükséges infrastrukturális háttér kialakítása, célzott szemléletformálási tevékenységek).

A fentiek mellett a természetvédelmi célokat szolgáló kifizetések megjelennek a készülő Vidékfejlesztési Program (VP) valamint a Magyar Halászati Operatív Program (MAHOP) tervezeteiben is.

A 2014–2020 időszakra szóló többéves pénzügyi keret egyetlen dedikáltan csak környezetvédelmi és klímapolitikai célokat támogató uniós finanszírozási eszköze a LIFE program. A LIFE pályázati lehetőség a 2014-2020 európai uniós pénzügyi időszakban is kiemelt forrást fog jelenteni a természetvédelem számára. A LIFE forrásból várhatóan továbbra is mind a nemzeti park igazgatóságok, mind egyéb állami és önkormányzati, valamint civil szervezetek részére fennáll a pályázati lehetőség. A 2014-2020 időszakra vonatkozó uniós rendelet még nem került elfogadásra,

de várhatóan ebben az időszakban is a LIFE pénzügyi keret legalább 50%-át természetvédelemre kell fordítani uniós szinten. Új projekt típusra, ún. integrált projektekre is lehet majd pályázni az új LIFE program keretében. Az integrált projekt az eddigi ún. „hagyományos” projektektől jóval nagyobb volumenű projektet jelent egy adott stratégia, terv vagy program megvalósítása érdekében, más uniós vagy hazai pénzügyi források egyidejű felhasználásával.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság jelenleg az alábbi projekteken vesz részt (partnerekkel v. partnerként) amelyeknek van az Ádándi Felső-hegy Natura 2000 területre is relevanciája:

Pályázat neve	Azonosító	Részvételünk
Közösségi jelentőségű és védett állatfajok felmérése Vas, Zala és Somogy megye Natura területein	SH/4/12 (Svájci Alap)	Partner
EMV Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás (22 terület = 22 projekt)	MVH pályázat a 43/2012. (V. 3.) VM rendelet alapján	Partner (3 ügyféllel együttműködve)

Tervezett természetvédelmi jelentőséggel (is) bíró pályázatok:

Jelenleg nem releváns.

3.3.3. Egyéb

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A tervezési munka kommunikációs elemei

A tervezési munka során a kommunikáció céljaihoz kerültek megválasztásra a célcsoportok tekintetében megfelelő kommunikációs elemek. Ezek alkalmazása, megvalósítása a projekt során a fenntartási terv készütségi fázisaihoz igazodott. Egy-egy kommunikációs cél megvalósulását többféle elem tette lehetővé, illetve egyes elemek több cél megvalósítását is szolgálták.

A tervezési kommunikációs munka elemei:

- A Natura 2000 hálózat jelentőségének bemutatása a hazai és az európai természeti környezet megóvásában.
- A tervezési terület közösségi jelentőségű természeti értékeinek bemutatása.
- A tervezési terület közösségi jelentőségű természeti értékeit veszélyeztető tényezők bemutatása.
- Az érintettek (gazdálkodók, lakosság) igényeinek, javaslatainak feltérképezése.
- A tervezési terület közösségi jelentőségű természeti értékeinek fennmaradásához szükséges korlátozások bemutatása és indoklása.
- A tervezési egység Natura 2000 szempontjából szükséges fenntartási és fejlesztési igényeinek bemutatása.
- Az érintettek javaslatainak fenntartási tervben történő megjelenésének bemutatása,
- A Natura 2000 területen történő gazdálkodáshoz és fejlesztési feladatokhoz igénybe vehető források bemutatása.

Kommunikációs feladatok:

- Partneri adatbázis összeállítása gyűjtött adatokkal.
- Internetes projekt honlap tervezése, készítése, feltöltése.
- Önkormányzati adatkérő lapok elkészítése.
- Önkormányzati tájékoztatás és adatkérő lapok kiküldése.
- Kérdőívek készítése az érintettek célcsoportok számára.
- Felkérő levelek elkészítése az érintett célcsoportok számára.
- Postai levelek kiküldése tulajdonosok, civil szervezetek, falugazdászok, agrárkamrai tanácsadók, LEDAER akciócsoportok számára.
- Elektronikus levelek kiküldése a tervezésben érintett államigazgatási szervek, hatóságok számára.
- Fenntartási terv egyeztetési változatának közzététele (honlapon, önkormányzatnál).
- A címlistán szereplő érintettek értesítése a fenntartási tervek közzétételéről.
- Helyi terepbejárások, fórumok szervezése és lebonyolítása.
- A fórumokon, egyeztetéseken elhangzottak dokumentálása.
- Fenntartási tervek egyeztetési változatának frissítése, vélemények átvezetése, csatolása.
- Végleges fenntartási tervek elkészítése.
- Tervezési folyamat zárása, tájékoztató kiadvány készítése.

Folyamatosan végzett feladatok

- Beérkező írásos vélemények folyamatos rendszerezése.

- Beérkező tulajdoni lapok feldolgozása, tulajdonosi címlista készítése.
- Írásban és telefonon érkező kérdések megválaszolása.
- Partneri adatbázis folyamatos frissítése a beérkezett adatokkal.
- Fenntartási tervek átdolgozása a Vidékfejlesztési Minisztérium aktuális szakmai útmutatásai szerint.

A kommunikációs tevékenység tartalma

A kommunikációs tevékenység célja a területileg érintett szereplők (tulajdonosok, gazdálkodók, önkormányzatok, civil szervezetek, állami szereplők, stb.) bevonása a tervezés folyamatába.

A munka tartalmi része célok tekintetében két csoportra osztható:

- *Előkészítő tevékenység:* érintett szereplők feltérképezése, tájékoztatása, tervezésbe való bevonása, kezdeti véleményezési, javaslattevési lehetőség megteremtése.
- *Egyeztetési tevékenység:* az elkészült fenntartási tervek egyeztetési változatának közzététele, vélemények összegyűjtése, dokumentálása és beépítése a végleges tervanyagba.

Honlap létrehozása, üzemeltetése

A honlap egyfelől a Natura 2000 hálózattal és a fenntartási tervek készítésével kapcsolatos tájékoztatást segíti, másfelől lehetőséget biztosít a tervezésbe való bekapcsolódásra.

Tájékoztatási funkció

A projekt legfőbb kommunikációs „bázisát” a létrehozott projekt honlap adja, amelynek címe a következő: <http://natura2000.balatonregion.hu/>

A weboldal a Balatoni Integrációs Kft. és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködésében megvalósul, 11 db Natura 2000 terület fenntartási terveinek közös oldala. Megtalálhatók rajta a Natura 2000 hálózatról szóló alapvető információk, továbbá a fenntartási terv készítés jogi és szakmai keretei, amelyek mindegyik terület esetében azonosak.

A honlap a rajta keresztül elérhető széleskörű információk miatt fontos hivatkozási alapot képez minden egyes postai levélben, e-mailben, sajtóhirdetésben.

A honlapon külön területi oldalak segítik a tájékozódást, a terület specifikus információk tagolását. A területi oldalakon, a „letölthető anyagok” között kerülnek közzétételre a fenntartási tervek egyeztetési változatai, de megtalálhatók itt a tervezés szempontjából lényeges, alapvető információk:

- A terület lehatárolása nagy vonalakban (egyszerűen megnyitható kép fájl),
- A terület Natura 2000 adatlapja, rajta a főbb adatok, jelölőfajok, veszélyeztető tényezők felsorolása,
- A területet érintő helyrajzi számok listája településenként csoportosítva,
- A terület pontos lehatárolása Google Earth alapon, nagyítható módon.

A honlap számos hasznos linket tartalmaz, amelyek a Natura 2000 és a hazai természetvédelem hivatalos oldalaira kalauzol. A főbb jogszabályok, úgy mint a **275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet** valamint a **14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet is elérhető a honlapról.**

Véleményezési, regisztrációs funkció

A honlap szöveges részei úgy kerültek megfogalmazásra, hogy az olvasó – a témában való jártasságának megfelelően – könnyen megtalálja a szükséges információkat, továbbá nyilvánvalóvá váljon mindenki számára, hogy a nyílt tervezési folyamatban lehetőség van érdemi javaslatok és kérdések megfogalmazására, és eljuttatására a terv készítői felé. A területi oldalak végén feltűnő felirat hirdeti a véleményezési lehetőséget, amelyre kattintva technikailag könnyen megoldható a javaslatok, kérdések beküldése.

Külön menüpont készült a véleményezési lehetőségek bemutatása céljából. Ezen az oldalon letölthető kérdőívek is rendelkezésre állnak, amelyeket a postai/e-mailes véleményezéshez készítettük, de fontosnak tartjuk digitális elérhetőségük biztosítását is.

Sajtóközlemény megjelentetése a regionális sajtóban

A sajtóközlemény célja kettős:

- Tájékoztatást adni fenntartási terv készítéséről a projekt megindításáról,
- Felhívni a figyelmet a honlapra, és felkérni az érintetteket, hogy a folyamatban vegyenek részt és a honlapon keresztül jelentkezzenek be a partneri adatbázisba.

Az első sajtómegjelenés a Balatoni Futár című, havi magazin júliusi számában található. Kedvező, hogy ez a lap népszerű a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet településein, különösen önkormányzati szakemberek, területfejlesztési témák iránt érdeklődők, civil szervezetek körében. A visszajelzések alapján a lap 6. oldalán található 1/3 oldalas cikkünk sok érintetthez eljutott. A cikkben a Natura 2000 területekkel érintett települések nevei kerültek felsorolásra, valamint megjelent a projekt honlap címe is. Kiemelésre került a célcsoportok részvételének szükségessége, illetve a véleményezés fontossága.

Partneri adatbázis létrehozása

A projekt lebonyolítása során megvalósítandó kommunikációs, egyeztetési tevékenységhez szükséges az érintett önkormányzat(ok), gazdálkodó szervezetek, vagyonkezelők, hatóságok, tulajdonosok, stb. elérését lehetővé tevő adatbázis létrehozása.

A tevékenység több irányú:

- Honlapon keresztül bejelentkezettek regisztrálása,
- Az érintett ingatlanok tulajdoni lapja alapján a tulajdonosok rögzítése,
- Területileg illetékes szakmai szervezetek, önkormányzatok, falugazdászok, stb. elérhetőségének összegyűjtése.

A kommunikációs tervben meghatározásra kerültek azok a célcsoportok, amelyeket a 43/2012 VM-rendelet alapján célszerű bevonni a tervkészítés folyamatába. A munka során elkészítésre került egy célcsoport bontású, érintett szereplőket összegyűjtő címlista, amely tartalmazza az érintettek elérhetőségeit (postai cím, e-mail cím, képviselő), és folyamatos bővítésre, frissítésre alkalmas.

Levelek, e-mailek küldése

A partneri adatbázis megfelelő alapot képez postai, illetve elektronikus levelek küldéséhez. A partneri adatbázis úgy került kialakításra, hogy egyúttal körlevél törzsdokumentumként is funkcionáljon, megkönnyítve a postai levelek elkészítését, címzését.

A kiküldött levelekre – függetlenül attól, hogy postaiak, vagy elektronikusak – egységesen igaz, hogy már a kapcsolatfelvétel szintjén is az interaktivitást segítik. Ezzel kapcsolatban a legcélszerűbb eszköznek a célcsoport specifikus kérdőívek bizonyultak. Leveleinkben kitértünk kiemelésre került a kérdőívek visszaküldésének fontossága, illetve az is, hogy a 43/2012 VM rendelet előírásai, továbbá a szakmai szempontok egyaránt indokolják a nyílt tervezésben való széleskörű részvételt.

Postai levelek

Postai leveleket kerületek kiküldésre a civil szervezeteknek, vadásztársaságoknak, LEADER akciócsoportoknak, falugazdászoknak, agrárkamaraik tanácsadóknak valamint a tulajdonosok számára is. A leveleket az egyszerű, nem túl terjengős, informatív megfogalmazás jellemzi, figyelembe véve a célcsoport specifikus szempontokat.

Elektronikus levelek

Elektronikus levelet kaptak az államigazgatási szervezetek, hatóságok, az önkormányzat. A tapasztalatok szerint az érintettek ezen csoportjai már berendezkedtek az elektronikus levelezésre. Ezt bizonyítja, hogy a kérdőív visszaküldők többsége is az elektronikus visszaküldést választotta.

Nyitó falufórum

Célja:

- Személyes kapcsolat kialakítása a tervekészítő szakemberek és az érintettek között.
- A terület bemutatása, Natura 2000 státusz indokoltsága.
- Használattal kapcsolatos általános problémák, vélemények, észrevételek összegyűjtése.
- Fenntartás céljainak, prioritásainak bemutatása.

Terepbejárás

A fenntartási terv elkészítéséhez szükséges helyszíni bejárásokat a szakértők az érintettek képviselőivel (falugazdász, önkormányzati képviselő, gazdák képviselője, stb.) együtt bonyolítják le. Cél, a helyi tapasztalatok minél szélesebb körű megismerése.

Gazdafórumok

A fenntartási terv készítésének egyes szakaszaiban a szakértők egyeztetik a programot az érintett gazdákkal, szakmai szervezetekkel. Ehhez kapcsolódóan a résztvevők javaslatokat, észrevételeket tehetnek, melyek szakmai vizsgálatot követően beépítésre kerülnek a fenntartási tervbe.

Fenntartási terv tervezet véleményezése

Az érintett szervezetek, lakosság, gazdák képviselői részére a fenntartási terv véleményezésre megküldésre kerül. A véleményezés interneten illetve postai úton, valamint az önkormányzat bevonásával kerül lebonyolításra. Az internetet kevésbé használó érintettek részére a terv a helyi

polgármesteri hivatalon keresztül kerül közzétételre lehetőséget biztosítva egyben a vélemények, javaslatok megtételére.

A fenntartási tervhez beérkező javaslatok szakmai vizsgálatáról, befogadásáról a javaslattevő írásos tájékoztatást kap.

Kiadvány készítése

Az elfogadott fenntartási terv alapján a projektgazda egy könnyen érthető kivonatot készít, mely a terület képi bemutatása mellett bemutatja a terület fenntartásához kapcsolódó célokat, feladatokat, javasolt gazdálkodási módokat, stb. Cél, hogy a terület lakossága, gazdái számára is egy érthető, tevékenységüket, gazdálkodásukat segítő kiadvány készüljön.

Kommunikációs tevékenység hatáselemzése

A fenntartási tervhez beérkezett vélemények, javaslatok elemzése a célcsoportok reprezentativitása, számossága szempontjából. A vizsgálat képet ad arról, hogy az egyes célcsoportok milyen aktivitással kapcsolódtak be a tervekészítés folyamatában.

Reprezentatív felmérés a fenntartási terv készítésének ismeretéről, folyamatában való részvételről, a terv jövőbeni hatásáról a gazdálkodás, területhasználat során.

PR cikk megjelentetése

Írásos sajtóanyag megjelentetése a projekt befejezéséről, az elkészült terv rövid bemutatásáról, a projekt eredményéről.

A kommunikáció célcsoportjai, és kommunikációs eszközök:

Célcsoport	Kommunikációs eszközök
Gazdálkodók (növénytermesztők, állattenyésztők, erdő- és vadgazdálkodók) Helyi gazdakörök	- levélben vagy e-mailben történő tájékoztatás - terepbejárás - gazda- és falufórum - önkormányzati közzététel - honlap - sajtóközlemény
Tulajdonosok, illetve vagyongazdálkodók	- gazda- és falufórum - önkormányzati közzététel - honlap - sajtóesemény
Államig. szervek, hatóságok	- levélben vagy e-mailben történő tájékoztatás
Önkormányzatok	- levélben vagy e-mailben történő tájékoztatás - falufórum
Környezetvédelmi/társadalmi civil szervezetek/	- levélben vagy e-mailben történő tájékoztatás - falufórum
Falugazdász hálózat	- levélben vagy e-mailben történő tájékoztatás - terepbejárás - gazda- és falufórum
Agrárkamara (szakmai érdekképviseleti szerv)	- levélben vagy e-mailben történő tájékoztatás - terepbejárás

Célcsoport	Kommunikációs eszközök
	- gazda- és falufórum
LEDAER Helyi Akciócsoport	- levélben vagy e-mailben történő tájékoztatás
Lakosság	- honlap - sajtóesemény - falufórum

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Önkormányzatok célcsoportja

Elérhetőségi adataik nyilvánosak, az e-mail-es elérhetőség mindegyikük esetében megoldott. Ádándi Felső-hegy esetében csak Ádánd önkormányzata érintett. Megkeresése elektronikus levél formájában történt. Mellékelve helyrajzi szám listák és kérdőív került kiküldésre, amelyet visszaküldtek.

A kérdőívek segítségével:

- Megadásra került az önkormányzati kapcsolattartó elérhetősége.
- Jellemzésre került az érintett terület (művelési mód, tulajdonosi szerkezet).
- Megadásra került az érintett civil szervezetek, vadásztársaságok, falugazdászok, stb. elérhetősége.
- Az önkormányzatok kifejthették véleményüket, feltehetik kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban,

A visszaküldött kérdőíven megadott elérhetőségeikre tájékoztatást kaptak az egyeztetési tervanyagok közzétételéről, illetve meghívást kaptak a véleményezéshez kapcsolódó eseményekre (fórumok, terepbejárások).

Az önkormányzati kapcsolatfelvétel során vált ismertté az, hogy a polgármesteri hivatalok szinte mindegyike rendelkezik 2010. évi ingatlan nyilvántartási adatbázissal, amelyből tulajdoni lap másolatok rendelkezésükre állnak.

Szervezet	Képviselő	Település	Cím	Tel.	E-mail	Kapcsolat.
Ádánd Község Önkormányzata	Pollák Tibor polgármester	<u>Ádánd</u>	Kossuth L. u. 50. 8653	84/357 -552	titkarsag@adand.hu u, polgarmester@adand.hu, jegyzo@adand.hu	Baumann Anita Gabriella jegyző

Civil szervezetek célcsoportja

Az önkormányzati adatszolgáltatás alapján készült el a lehetséges érintett civil szervezetek listája. Az alapítványok, egyesületek körében szempont volt, hogy ténylegesen működő szervezetekről legyen szó, illetve a környezetvédelem megjelenjen tevékenységükben. Utóbbi nem az alapszabályokból került megállapításra, hanem az önkormányzat iránymutatása volt mérvadó. A civil szervezetek

körében szerepelnek a vadásztársaságok is, amelyek területi illetékességük miatt érintettjei lehetnek a Natura 2000 tervezésnek, akkor is, ha egy adott területen nem folyik vadgazdálkodás. Mellékelve helyrajzi szám listákat és kérdőívet kaptak, amelyek visszaküldése folyamatban van jelenleg is.

A kérdőívek segítségével a civil szervezetek:

- Megadhatták a kapcsolattartó elérhetőségét.
- Javaslatot tehetek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthették véleményüket, feltehetik kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

Szervezet	Képviselő	Cím	Telefonszám	E-mail cím
Hetye Völgye Földtulajdonosi Vadászegyesület	Zrínyi Bertalan	<u>Ádánd</u> Zrínyi u. 30. 8653	20/480-7032	berci.szarvas@gmail.com
-	Nemes Zoltán (helyi lakos)			nemes@greenforest.hu

A visszaküldött kérdőíven megadott elérhetőségeikre, illetve elérhető címeikre tájékoztatást kaptak az egyeztetési tervanyagok közzétételéről, illetve meghívást kaptak a véleményezéshez kapcsolódó eseményekre (fórumok, terepbejárások).

LEDAER akciócsoportok célcsoportja

Minden Natura 2000 terület esetében megállapítható, hogy az mely LEDAER akciócsoport(ok) működési területét érinti. A munkaszervezetek önálló honlapokat üzemeltetnek, így elérhetőségük könnyen megtalálható.

Ezek a szervezetek dolgozták ki a 2007-2013 évek között érvényes Helyi Vidékfejlesztési Stratégiákat, ezért tervezésbe való bevonásuk indokolt. A stratégiák általában tartalmaznak olyan célokat, intézkedéseket, amelyek a biodiverzitás megőrzésére, vegyszermentes, természetközeli gazdálkodásra, extenzív állattartásra, vízgazdálkodás javítására terjednek ki, kapcsolódva ezzel a Natura 2000 területeken való gazdálkodás céljaihoz.

Mellékelve helyrajzi szám listákat és kérdőívet kaptak, amelyek visszaküldése folyamatban van jelenleg is.

A kérdőívek segítségével a LEDAER akciócsoportok:

- Megadhatták a kapcsolattartó elérhetőségét, és hogy milyen szinten kívánnak részt venni a tervezésben.
- Javaslatot tehetek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthették véleményüket, feltehettek kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

Szervezet	Képviselő	Cím	Telefonszám	E-mail cím
Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület	Gelencsér Géza elnök	<u>Törökkoppány</u> Kossuth L. u. 66. 7285	84/377-656	<u>munkaszervezet@koppanyvolgye.t-online.hu</u>

A visszaküldött kérdőíven megadott elérhetőségeikre, illetve elérhető címeikre tájékoztatást kaptak az egyeztetési tervanyagok közzétételéről, illetve meghívást kaptak a véleményezéshez kapcsolódó eseményekre (fórumok, terepbejárások).

Falugazdászok célcsoportja

A falugazdász hálózat a járási rendszernek köszönhetően a 2013. tavaszi időszakban átalakítás alatt állt. A címlista elkészítéséhez az önkormányzattól kapott elérhetőségek nyújtották a legnagyobb segítséget. Mivel a hálózat szakemberei a megyei kormányhivatalok alá tartoznak, a tervezési munkában csak a felsőbb iránymutatás alapján tudnak részt venni. Helyismeretük, személyes kapcsolataik, agrártámogatásokban való tájékozottságuk révén a tervezés szempontjából részvételük fontos olyan területek esetében is, amelyek nem kifejezetten mezőgazdasági területek.

Mellékelve helyrajzi szám listákat és kérdőívet kaptak, amelyek visszaküldése folyamatban van jelenleg is.

A postai úton küldött kérdőívek segítségével a falugazdászok:

- Megadhatták a kapcsolattartó elérhetőségét, és hogy milyen szinten kívánnak részt venni a tervezésben.

- Javaslatot tehetek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthették véleményüket, feltehetik kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

Szervezet	Képviselő	Cím	Telefonszám	E-mail cím
NÉBiH Falugazdász Hálózata	Kersákné Kovács Mária	<u>Siófok</u> Csóri út 33. 8600	30/3878203	-

A visszaküldött kérdőíven megadott elérhetőségeikre, illetve elérhető címeikre tájékoztatást kaptak az egyeztetési tervanyagok közzétételéről, illetve meghívást kaptak a véleményezéshez kapcsolódó eseményekre (fórumok, terepbejárások).

Agrárkamari tanácsadók célcsoportja

A tanácsadók elérhetőségei a Magyar Agrárkamara honlapján megtalálhatók. Helyismeretük, személyes kapcsolataik, agrártámogatásokban való tájékozottságuk révén a tervezés szempontjából részvételük fontos olyan területek esetében is, amelyek nem kifejezetten mezőgazdasági területek. Mellékelve helyrajzi szám listákat és kérdőívet kaptak, amelyek visszaküldése folyamatban van jelenleg is.

A postai úton küldött kérdőívek segítségével a tanácsadók:

- Megadhatták a kapcsolattartó elérhetőségét, és hogy milyen szinten kívánnak részt venni a tervezésben.
- Javaslatot tehetek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthették véleményüket, feltehetik kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

Szervezet	Képviselő	Cím	Telefonszám	E-mail cím
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara	Simor Ákos	<u>Szántód</u> Római utca 2. 8622	30/698-6127	simorakos@freemail.hu

A visszaküldött kérdőíven megadott elérhetőségeikre tájékoztatást kaptak az egyeztetési tervanyagok közzétételéről, illetve meghívást kaptak a véleményezéshez kapcsolódó eseményekre (fórumok, terepbejárások).

Tulajdonosok, gazdálkodók célcsoportja

A tulajdonosok, gazdálkodók értesítése az önkormányzattól kapott adatok és tulajdoni lap másolatok alapján készült címlisták segítségével történt. Az értesítés módja postai levél küldés volt. A levélhez mellékelte helyrajzi szám listák, illetve kérdőív segítségével a tulajdonosok:

- Megadhatták kapcsolattartási célból elérhetőségüket, és hogy milyen szinten kívánnak részt venni a tervezésben.
- Beszámolhattak eddigi, Natura 2000-rel kapcsolatos tapasztalataikról.

- Jellemezheték a tulajdonukban álló területet művelés szempontjából.
- Javaslatot tehetek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthették véleményüket, felteheték kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

A levélben kiemelésre került a megküldött információk továbbadásának fontossága családtagok, bérlők, területszomszédok, tulajdonostársak, stb. körében.

Az Ádándi Felső-hegy esetében a tulajdonosi jogokat a helyi önkormányzat, és néhány magánszemélyek gyakorolja.

A visszaküldött kérdőíven megadott elérhetőségeikre, illetve elérhető címeikre tájékoztatást kaptak az egyeztetési tervanyagok közzétételéről, illetve meghívást kaptak a véleményezéshez kapcsolódó eseményekre (fórumok, terepbejárások).

Állami szervezetek, hatóságok, kormányhivatali szervek célcsoportja

Az államigazgatási/hatósági szféra tájékoztatása és a tervezési részvételre való felkérése során a közvetlen, vagy közvetett szakmai érintettség egyaránt szempont volt.

Ennek értelmében tájékoztatást kaptak azok a szervezetek, amelyek a környezetvédelem, természetvédelem, mezőgazdaság vonatkozásában érintettek (pl. zöldhatóságok, vízügyi igazgatóságok). Megkeresésre kerültek továbbá azok a hivatalok, hatóságok, állami vagyonkezelők is, amelyek közvetlenül nem foglalkoznak a Natura 2000 hálózattal, mint természetvédelmi kategóriával, de mindennapi tevékenységük során feltehetően rendszeresen találkoznak a hálózatba tartozó földrészleteket érintő, különleges szabályokkal (pl. földhivatalok, építési örökség védelmi hivatalok, közútkezelők).

Nem kapott hangsúlyt a költségvetési szervek bevonása, és egyéb, olyan hatóságok tájékoztatása, amelyek esetében nem áll fenn a szakmai érintettség. (pl. Országos Egészségügyi Pénztár, NAV, Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet, stb.)

Az elektronikus úton küldött kérdőívek segítségével az államigazgatási/hatósági szféra képviselői:

- Megadhatták a kapcsolattartó elérhetőségét, és hogy milyen szinten kívánnak részt venni a tervezésben.
- Javaslatot tehetek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthették véleményüket, felteheték kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

A visszaküldött kérdőíven megadott elérhetőségeikre, illetve elérhető címeikre tájékoztatást kaptak az egyeztetési tervanyagok közzétételéről, illetve meghívást kaptak a véleményezéshez kapcsolódó eseményekre (fórumok, terepbejárások).

A tájékoztatásba vont állami szervek listája:

Szervezet neve	Email cím
SMKH Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítési Iroda	afi@somogy.gov.hu ; allami.foepitesz@somogy.gov.hu
Somogy Megyei Kormányhivatal, Növény. és Talajvédelmi Igazgatósága	novakcs@ontsz.hu; somogy@mgszh.gov.hu; ntsz@somogy.ontsz.hu
Somogy Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság	buzsakig@nebih.gov.hu
Somogy Megyei Kormányhivatal, Földművelési Igazgatósága	somogy@mgszh.gov.hu; titkarsag-somogy@mgszh.gov.hu; FabriB@mgszh.gov.hu
Somogy Megyei Kormányhivatal, Élelmiszer bizt. és Állategészségügyi Igazgatóság	somogy@mgszh.gov.hu; tothszab@oai.hu ; kaposvar@oai.hu
Somogy Megyei Kormányhivatal Földhivatala	kaposvar_m@takarnet.hu ;
Somogy Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége	andras.erik@nkh.gov.hu
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, Somogy Megyei Kirendeltsége	kaposvar@mvh.gov.hu
Pécsi Bányakapitányság	karoly_kormos@mbfh.hu
Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság.	somogy.titkarsag@katved.gov.hu
Nemzeti Földalapk. Sz. Somogy M. Területi Ig.	nagyimre@nfa.hu
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	gyorgy.bela@ddkovizig.hu ; titkarsag@ddkovizig.hu
Dél-dunántúli Körny., Term. és Vízügyi Felügy.	deldunantuli@zoldhatosag.hu ; titkarsag@mail.ddkvf.hu
Somogy Megyei Önkormányzat	fabian.eva@som-onkorm.hu

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A Natura 2000 területek esetében az államigazgatási/hatósági célcsoportot illetően megfigyelhető, hogy a címzettek között vagyongazdálkodó szervek is megtalálhatók (pl. vízügyi igazgatóságok, Honvédelmi Minisztérium, stb.).

Az Ádándi Felső-hegy esetében ilyen jogviszonyról nem beszélhetünk.

Összegzés

Az eddig beérkezett írásos vélemények alapján az önkormányzat tisztában van a Natura 2000 terület kiterjedésével, tájékoztatást adott az ott meglévő hasznosítási módokról, de a témával kapcsolatos tervekkel, elképzelésekkel nem rendelkezik.

Egy civil környezetvédő lakos jelentkezett be a tervek készítésébe, mint a helyi, civil környezetvédők képviselője. Kérdéseiből feltételezhető, hogy tud bizonyos veszélyeztető tényezőkről, de a helyi önkormányzattal nem találják meg a közös célokat a védett területekkel szemben. Megadásra került a vadászárságok, környezetvédelmi és egyéb civil szervezetek elérhetősége. Ezek az érintettek postai levélben lettek tájékoztatva a tervezésről.

A tervezéssel kapcsolatban megkeresett, illetékes államigazgatási szervezetek részéről eddig a a SMKH Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítészeti Iroda, a Somogy Megyei Önkormányzat Hivatala, a Pécsi Bányakapitányság, illetve a SMKH Erdészeti Igazgatósága jelezte részvételét a fenntartási tervek elkészítésében.

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

